

Maaien in crisistijd

Zuinig zijn waar het kan, maar de kwaliteit van het gras voorrang geven waar het moet. Dat lijkt het devies voor wie zijn maaibeheer in deze economisch barre tijden kritisch tegen het licht houdt.

Over één ding zijn vriend en vijand het eens: de maaikwaliteit van een kooimaaiër is onovertroffen. Niet zo verwonderlijk, want het is de enige gangbare maaitechniek die het gras echt knipt. Mits mes en tegenmes goed scherp zijn, wordt het gras met een glad wondvlak afgesneden en ziet het resultaat eruit als een tapijt. De keerzijde is dat de maaier met lang en nat gras niet goed overweg kan en dat hij relatief duur is in onderhoud. Daarom hebben

ook andere technieken opgang gemaakt, zoals de cirkelmaaier en de klepelmaaier. In plaats van knippen, slaan zij het gras eraf, wat een iets rafeliger beeld oplevert, zeker onder wat drogere omstandigheden. Voor een siergazon of een professioneel sportveld liggen deze technieken daarom wat minder voor de hand, maar de machines worden steeds beter. Zij kennen bovendien het voordeel dat ze met langer en natter gras overweg kunnen. Dat biedt de mogelijkheid om

maaibeurten over te slaan op plekken waar niet per se een superstrakke grasmat vereist is. Tel daar de lagere onderhoudskosten bij op en je hebt een aantrekkelijk alternatief in tijden dat er bezuinigd moet worden op de maaierwerkzaamheden.

Uitgekleed

Hoe ver kun je je maaibeleid versoberen? Op korte termijn best ver, want gras is sterk. Maar op lange termijn kom je je zelf onherroepelijk tegen, waarschuwt grassdeskundige Bernard Bles van Eurograss. Hij ziet de verschuiving naar een steeds verder uitgekleed maaibeheer met lede ogen aan. "Kijk, voor wegbermen kiezen beheerders bewust voor langzaam groeiende grassoorten die je maar een paar keer per jaar hoeft te maaien. In combinatie met afvoer van het gras, en dus verschralen, levert dat niet het mooiste beeld op, maar het werkt. In parken, en zeker op sportvelden, moet je de plantjes vertroetelen. Natuurlijk kun je minder bemesten, maar dat betekent ook minder herstel van de mat, want het gras groeit minder snel. En natuurlijk krijg je het met allerlei maaitechnieken kort. Maar een rafelig blad betekent meer beschadiging en een grotere kans op ziektes. De sector komt zichzelf daarom nog een keer tegen. Je kunt een grasmat ook kapot bezuinigen."

Spiraalrotormaaier

Bij de gemeente Renkum is Henk van den Brink verantwoordelijk voor het maaibeheer. Ook hij moet met een krappere budget zien rond te komen dan vroeger. Het maaien is bij zijn gemeente sinds 2000 uitbesteed geweest, maar enkele jaren geleden heeft hij een deel van het werk weer naar het eigen onderhoudsteam overgeheveld. "Ik vond dat het beter en goedkoper moest kunnen. En dat lukt." Een centrale rol hierin speelt de aanschaf van een Spearhead klepelmaaier. Importeur Hissink spreekt liever van een 'spiraalrotormaaier'. Een klepelmaaier doet te veel denken aan het grove werk en dat is in de ogen van Hissink niet terecht. De klepels zijn kleiner en er zitten ongeveer veertig stuks op een meter. Het idee sprak Van den Brink aan. Hij ging kijken bij de gemeente Heerhugowaard, waar ze er al een volledige cyclus met de machines op hebben zitten. Daar besloten ze om hetzelfde systeem weer te kopen. Dat gaf vertrouwen. Van den Brink heeft er inmiddels twee seizoenen met de machine op zitten. "We maaien er de sportvelden mee en de sportclubs zijn tevreden. Het beeld doet niet onder voor dat van een kooimaaiër. Althans, in een praktijksituatie.

Ik weet ook wel dat als het erop aankomt de kooimaaiër mooier kan maaien. Met nadruk op 'kan': want zo'n machine vraagt veel onderhoud. Bovendien maakt hij bij dauw snel proppen. Daar heeft een klepelmaaier geen last van. Ik vind het resultaat van de klepelmaaier beter dan dat van een cirkelmaaier. Die laat een baan met gras achter waardoor je eerder moet vegen."

Borstelrol

Het enige nadeel dat Van den Brink onder vindt, is dat bij wat langer, snelgroeiend gras er soms 'banen' zichtbaar blijven. Ondanks de zuigende werking van de klepelas, en een tussen de trekker en het werktuig gemonteerde borstelrol die het gras omhoogkamt, valt niet altijd te voorkomen dat je kunt zien waar de trekker gereden heeft. Dit probleem is vooral visueel. Bang voor bodemverdichting is Van den Brink niet. "De trekker staat op brede grasbanden voor minimale bodemdruk. Ik heb de afgelopen jaren ieder voorjaar de indringingsweerstand gemeten en zie geen bijzonderheden. Ook van een holle grasmat is geen sprake. De sportvelden zien er prima uit, terwijl we niet ruim bemesten."

Lage kosten

Omdat de machine capaciteit over heeft en hij er ook de manuren voor heeft, heeft Van den Brink de klepelmaaier dit jaar ook ingepland voor een deel van het openbaar groen. Het gaat om de grootste blokken gras in de gemeente, die op een logische route liggen. Dat gaat nu extra snel en de machine is weinig gevoelig voor takken en steentjes. Een nadeel is dat de uit drie delen bestaande, 4 meter brede machine niet alle hoeken kan uitmaaien. Die neemt een kleinere maaier op zijn ronde mee. Het onderhoud aan de machine valt hem mee. De eerste set klepels hangt er nog in, al wordt die wel dit jaar vervangen. Tot dusver was af en toe bijlijpen voldoende. Harde cijfers over de kosten heeft Van den Brink niet. Hij schat dat de onderhoudskosten nog geen derde zijn van die van een kooimaaiër.

Wembley

Cirkelmaaiers worden al langer gebruikt als goedkoop alternatief voor de kooimaaiër. Maar de techniek kent zijn beperkingen. Het maaisel wordt in een zwad afgelegd, en wanneer je de messen niet vaak genoeg scherp maakt, zie je dat sneller in het maai-beeld terug dan bij gebruik van een klepelmaaier. Welke techniek je uiteindelijk kiest, zou vooral moeten afhangen van het gewenste

De Renkumse fieldmanager Henk van den Brink: "Met de klepelmaaier maaien wij goedkoper en het resultaat is prima."

Op Papendal toonde Pols Zuidland het prototype van Ransomes' nieuwe klepelmaaier. Zijn kleine klepels en smalle rotoelementen maken hem geschikt voor het fijne werk.

resultaat, vindt Bertus Gibcus, docent bij IPC Groene ruimte. "Als ik een camping had, wist ik het wel. Dan is af en toe maaien met een klepelmaaier de beste optie. Maar stel je hoge eisen, zoals voor een siergazon of een professioneel sportveld, dan kom je wat mij betreft toch nog altijd uit bij een kooimaaiër." Het is maar net hoe je het bekijkt, vindt de Renkumse fieldmanager Henk van den Brink: "Op Wembley zul je nooit een klepelmaaier zien. Trouwens, ook geen zelfrijdende kooimaaiër: daar maaien ze met de hand." ■